

Перспективи створення дитячих імунотропних лікарських засобів на основі солодки голої

Рухмакова О.А., Ярних Т.Г.

Кафедра технології ліків

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

olynka22@rambler.ru

На сьогоднішній день у педіатричній практиці все більшого розповсюдження набувають різноманітні імунодефіцитні захворювання та імунозалежні патології, «золотим стандартом» лікування яких є специфічна імунотерапія [1].

Гарних результатів також можна досягти при використанні медикаментозних імунотропних лікарських засобів, які поліпшують якість розпізнання, обробки і презентації екзогенних антигенів у слизових оболонках і шкірі. Однак асортимент препаратів вказаної дії, дозволених до застосування у педіатричній практиці, на фармацевтичному ринку України є вкрай обмеженим.

Саме тому необхідно постійно проводити пошук нових методів лікування імунозалежних патологій у дітей з використанням ефективних і безпечних лікарських засобів, серед яких досить популярним методом лікування залишається фітотерапія. Номенклатура лікарських рослин, дозволених до використання у педіатричній практиці, є достатньо широкою, при цьому, останнім часом, все більшу увагу привертає до себе солодка гола та препарати на її основі [2].

Солодка гола (*Glycyrrhiza glabra* L.) - багаторічна трав'яниста рослина сімейства бобових (Fabaceae), в Україні спорадично зустрічається на приморських схилах та у степах Приазов'я, рідше Криму, у Донецькій, Одеській, Миколаївській, Херсонській областях та на Запоріжжі [5].

В якості лікарської рослинної сировини заготовляють усю підземну частину рослини, що містить до 24 % тритерпенового сапоніну гліциризину - калієво-кальцієвої солі гліциризинової кислоти (ГК), яка забезпечує широкий спектр специфічної активності препаратів солодки голої: знеболюючу, жовчогінну, гепатозахисну, послаблюючу, діуретичну, спазмолітичну, протикашльову, протизапальну дію [2, 3, 4].

Корінь солодки голої також знайшов своє застосування і в екстемпоральній рецептурі в якості відхаркуючого та протизапального засобу. У промислових умовах із нього отримують густий екстракт, що входить до складу грудного еліксиру, сиропу солодкового кореня та деяких інших лікарських засобів для лікування захворювань верхніх дихальних шляхів [2].

Серед розмаїття лікарських препаратів солодки голої безпосереднє застосування у педіатричній практиці знайшов лише сироп солодкового кореня, який використовується у складі

комплексної терапії інфекційно-запальних захворювань дихальних шляхів, що супроводжуються кашлем та утрудненим відходженням мокротиння (хронічні та гострі бронхіти тощо).

Проте збільшення числа різноманітних патологій у дітей обумовлює створення на основі даної субстанції різноманітних лікарських форм із доведеною ефективністю і високим профілем безпечності. У даному аспекті актуальним є наявність імунотропної дії солодки голої [1, 6].

Так, у досліджах на добровольцях при внутрішньовенному введенні ГК у дозах 25-100 мг/кг було відмічено збільшення інтерферону у плазмі крові. Показаний стимулюючий ефект ГК на секрецію інтерлейкіну-2 у культурі периферичних лімфоцитів та доведено, що у присутності інтерлейкіну-2 вона значно підсилює цитотоксичність нормальних кілерів, що робить ГК клінічно перспективним стимулятором неспецифічного імунітету проти інфекцій [3, 6].

Таким чином, зважаючи на надзвичайно цінну властивість ГК стимулювати продукцію γ -інтерферону у культурі клітин моноцитів та черевних лімфоцитів - макрофагів людини, перспективним є створення різних лікарських форм з імуномодулюючою дією для дітей на основі солодки голої.

Література

1. Аллергология и иммунология: национальное руководство / под. ред. Р. М. Хаитова, Н. И. Ильиной. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 649 с.
2. Аммосов А. С. Солодка: технология препаратов (краткий обзор) / А. С. Аммосов, В. И. Литвиненко // Фармаком. – 2004. – № 1. – С. 53-61.
3. Глицирризиновая кислота / Г. А. Толстикова, Л. А. Балтина, Э. Э. Шульц и др. // Биоорганическая химия. – 1997. – Т. 23, № 9. – С. 691-709.
4. Павлова С. И. Корень солодки. Возможные механизмы антиоксидантных, антиканцерогенных и противоопухолевых свойств (обзор) / С. И. Павлова, Б. С. Утешев, А. В. Сергеева // Хим.-фармац. журн. – 2003. – Т. 37, № 6. – С. 36-39.
5. Рябоконт А. А. Солодка, или лакричный корень (аналитический обзор) / А. А. Рябоконт // Провизор. – 2003. – № 3. – С. 3-6.
6. Синтез производных растительных тритерпенов и исследование их противовирусной и иммуномодулирующей активности / А. Г. Покровский, О. А. Плясунова, Т. Н. Ильичева и др. // Химия в интересах устойчивого развития. – 2001. – № 9. – С. 485-491.